

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [JULIANE KOKOTT]
SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 27. aprīlī¹

I — Ievads

1. *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Longwy* (Longvī Sociālā nodrošinājuma lietu tiesa, Francija, turpmāk tekstā arī — “iesniedzējtiesa”) lūdz Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā², saistībā ar EKL 39. un 42. pantu.

2. Šis lūgums tika izteikts tiesvedībā starp Nemeku [*Nemec*] un *Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est* (Ziemeļaustrumu reģiona slimokase, turpmāk tekstā —

“*CRAM*”). *CRAM* noteica, ka Nemekam saskaņā ar Francijas likumu pienākas pabalsts kā azbesta iedarbībai pakļautam bijušajam darba ņēmējam. Pabalsts pēc administrācijas norādījuma tika aprēķināts, ņemot vērā Nemeka Francijā saņemto darba algu 1993./94. gadā. Nemeks uzskata, ka par pamatu pabalsta aprēķināšanai bija jāņem pēdējā — Beļģijā — saņemta darba alga 2003./04. gadā, kas ir ievērojami lielāka.

3. Iesniedzējtiesa šaubās, vai, neņemot vērā pēdējo, Beļģijā saņemto Nemeka darba algu, aprēķinot viņa pabalstu, nav pārkāpti Regulas Nr. 1408/71 un EKL 39. un turpmāko pantu noteikumi par darba ņēmēju pārvietošanās brīvību.

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

2 — OV L 149, 2. lpp., Padomes 1996. gada 2. decembra Regulas (EK) Nr. 118/97 (OV L 28, 1. lpp.) redakcija, kas pēdējoreiz grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005 (OV L 117, 1. lpp.).

II — Atbilstošās tiesību normas

šajā nolūkā tā izveido sistēmu, kas nodrošina to, ka viesstrādniekiem un personām, kas ir viņu apgādībā:

A — Kopienas tiesības

1) Primārās tiesības

a) summē visus laikposmus, ko saskaņā ar dažu valstu tiesību aktiem ņem vērā, lai piešķirtu un saglabātu tiesības saņemt pabalstu un aprēķinātu tā lielumu;

4. EKL 39. panta 1. un 2. punkts paredz:

b) maksā pabalstus personām, kas ir dalībvalstu iedzīvotāji.

“1. Kopienā nodrošina darba ņēmēju pārvietošanās brīvību.

Visā 251. pantā minētās procedūras gaitā Padome lēmumu pieņem vienprātīgi.”

2. Pārvietošanās brīvība nozīmē to, ka likvidē jebkādu dalībvalstu darba ņēmēju diskrimināciju pilsonības dēļ attiecībā uz nodarbinātību, darba samaksu un citiem darba un nodarbinātības nosacījumiem.”

2) Regula Nr. 1408/71

5. EKL 42. pants nosaka:

6. Regulas Nr. 1408/71 1. pants cita starpā sniedz šādas definīcijas:

“Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru paredz tādus pasākumus sociālās nodrošināšanas jomā, kas vajadzīgi, lai īstenotu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību;

“[.]

- a) "darbinieks" un "pašnodarbināta persona" attiecīgi nozīmē:
- i) jebkura persona, kas obligāti vai brīvprātīgi ir apdrošināta pret vienu vai vairāku veidu gadījumiem, uz kuriem attiecas darbinieku vai pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma programma vai valsts civildienesta ierēdņu īpašā sistēma;
- o) "kompetenta institūcija" nozīmē:
- i) to institūciju, kurā attiecīgā persona ir apdrošināta brīdī, kad tiek iesniegts pieteikums pabalsta saņemšanai;
- vai
- [..]
- ii) to institūciju, no kuras attiecīgā persona ir tiesīga vai būtu tiesīga saņemt pabalstus, ja viņa vai kāds viņas ģimenes loceklis vai ģimenes locekļi dzīvotu tajā dalībvalstī, kurā atrodas šī institūcija;
- j) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti nozīmē likumus un citus normatīvos aktus, kā arī visus pārējos pastāvošos vai turpmākos ieviešanas pasākumus, kas attiecas uz tām sociālā nodrošinājuma jomām un sistēmām, ko aptver 4. panta 1. un 2. punkts, vai tiem īpašajiem uz iemaksām nebalstītajiem pabalstiem, ko aptver 4. panta 2.a punkts.
- vai [..]
- [..]
- t) "pabalsti un pensijas" nozīmē visus pabalstus un pensijas, to skaitā visus to sastāvā ietilpstošus elementus, kas maksājami no sabiedriskiem līdzekļiem, revalorizācijas pieaugumus un papildu

pabalstus, ievērojot III sadaļu, kā arī c) vecuma pabalsti;
kopsummas pabalstus, ko var maksāt pensiju veidā, un maksājumus, kas veikti, atlidzinot ieguldījumus;

[..]”

[..]

7. Šīs regulas 2. panta ar nosaukumu “Personas, uz kurām attiecas regula” 1. punkts nosaka:

e) pabalsti attiecībā uz nelaiemes gadījumiem darbā un arodslimībām;

“1. Šī regula attiecas uz darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām un uz studentiem, uz kuriem attiecas vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti un kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai kuri ir bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā dalībvalstī, kā arī viņu ģimenes locekļi vai viņus kā apgādniekus zaudējušie ģimenes locekļi.”

[..]”

8. Minētās regulas 4. panta 1. punktā tās materiālais piemērošanas apjoms ir definēts šādi:

9. Regulas 13. pants nosaka piemērojamos tiesību aktus:

“1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

“1. Ievērojot 14.c un 14.f pantu, uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

“Ja kādi dalībvalsts tiesību aktos prasīti nosacījumi par tiesībām uz pabalstiem tiek izpildīti, vienīgi piemērojot 45. pantu vai 40. panta 3. punktu, tad piemēro šādus noteikumus:

a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tā uzņēmuma vai indivīda juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;

a) kompetentā institūcija aprēķina teorētisko pabalsta summu, ko attiecīgā persona varētu pieprasīt, ja tie visi apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas laika posmi, kas pabeigti saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, kuri attiekušies uz šo darbinieku vai pašnodarbināto personu, būtu pabeigti attiecīgajā valstī saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro pabalsta piešķiršanas dienā. Ja saskaņā ar šiem tiesību aktiem pabalsta summa nav atkarīga no pabeigto laika posmu ilguma, tad šo summu pieņem par teorētisko summu, kas minēta šajā daļā”.

[..]

f) tāda persona, uz kuru vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, ja uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar kādu no iepriekšējos apakšpunktos izklāstītajiem noteikumiem vai saskaņā ar kādu no izņēmumiem vai īpašajiem noteikumiem, kas izklāstīti 14. līdz 17. pantā, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo, saskaņā vienīgi ar šo tiesību aktu noteikumiem.”

11. Regulas 47. panta ar nosaukumu “P papildu noteikumi pabalstu aprēķināšanai” 1. punkts paskaidro tuvāk:

“Lai aprēķinātu 46. panta 2. punktā minēto teorētisko un proporcionālo summu, piemēro šādus noteikumus:

10. Regulas 46. panta ar nosaukumu “Pabalstu piešķiršana” 2. punkts cita starpā nosaka:

[..]

g) ja saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem pabalstus aprēķina, ņemot par pamatu vidējās iemaksas, tad kompetentā institūcija nosaka šo vidējo lielumu, atsaucoties vienīgi uz tiem apdrošināšanas laika posmiem, kas pabeigti saskaņā ar minētās valsts tiesību aktiem.”

vērā tikai un vienīgi ienākumus, ko attiecīgā persona faktiski saņēmusi laika posmos, kuri pabeigti saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.”

14. Regulas 68. panta arī ar nosaukumu “Pabalstu aprēķināšana” 1. punkts paredz:

12. Regulas 57. panta 1. punkts nosaka:

“Ja persona, kas ieguvusi arodslimību, saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem ir veikusi darbību, kura varētu būt izraisījusi šo slimību, pabalstus, ko viņš vai viņu kā apgādnieku zaudējušās personas var pieprasīt, maksā vienīgi saskaņā ar pēdējās no šīm valstīm tiesību aktiem, kuras nosacījumiem viņš atbilst, attiecīgā gadījumā ņemot vērā šā panta 2. līdz 5. punktu.”

“Tādas dalībvalsts kompetenta institūcija, kuras tiesību aktos paredzēts noteikums, ka pabalstu aprēķināšanai jāņem par pamatu iepriekšējās algas summa, ņem vērā tikai tādu algu, ko attiecīgā persona saņēma par savu pēdējo nodarbinātību šajā valstī. Tomēr ja attiecīgā persona savas pēdējās nodarbinātības laikā šajā teritorijā atradusies mazāk nekā četras nedēļas, pabalstus aprēķina, ņemot par pamatu parasto algu, kas vietā, kur bezdarbnieks dzīvo vai uzturas, atbilst nodarbinātībai, kas ir līdzvērtīga vai līdzīga viņa pēdējai nodarbinātībai citā dalībvalstī.”

13. Regulas 58. panta ar nosaukumu “Naudas pabalstu aprēķināšana” 1. punkts nosaka:

3) Regula Nr. 574/72

“Ja dalībvalsts tiesību aktos noteikts, ka naudas pabalstus aprēķina, ņemot vērā vidējos ienākumus, šis valsts kompetentā institūcija šādus vidējos ienākumus nosaka, ņemot

15. Padomes 1972. gada 21. marta Regulā (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka istenošanas kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvie-

tojas Kopienā³, 15. pantā ir paredzēti vispārīgi noteikumi par apdrošināšanas laikposmu summēšanu pēc Regulas Nr. 1408/71 18. panta 1. punktā, 38.pantā, 45. panta 1.–3. punktā, 64. pantā un 67. panta 1. un 2. punktā minētajos gadījumos.

18. Šīs pašas regulas 91. pantā visbeidzot ir noteikts:

“Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4) Regula Nr. 883/2004

16. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu⁴ 87. panta 1. punktā cita starpā ir noteikts, ka:

To piemēro no īstenošanas regulas spēkā stāšanās dienas.

[..”

“[..] nekādas tiesības saskaņā ar šo regulu nav iegūstamas par laika posmu pirms tās piemērošanas dienas.”

B — *Dalībvalsts tiesiskais regulējums*

17. Tās pašas regulas 90. panta 1. punktā ir noteikts:

“Regulu [...] Nr. 1408/71 atceļ no šās regulas piemērošanas dienas.”

19. 1998. gada 23. decembra Likums Nr. 98-1194 par sociālā nodrošinājuma finansēšanu 1999. gadā⁵ paredzēja īpašus noteikumus par nodarbinātības priekšlaicīgu pārtraukšanu azbesta iedarbībai pakļautu darbinieku un bijušo darbinieku gadījumā. Šajā lietā piemērojamā redakcijā⁶ likuma 41. pants paredz

3 — OV L 74, 1. lpp.; Padomes 1996. gada 2. decembra Regulas (EK) Nr. 118/97 (OV L 28, 1. lpp.) redakcijā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005 (OV L 117, 1. lpp.).

4 — OV L 166, 1. lpp.

5 — Publicēts Francijas Oficiālajā Vēstnesī 1998. gada 27. decembrī.

6 — 1998. gada likums tika grozīts ar 2001. gada 21. decembra Likumu Nr. 2001/1246, 2002. gada 20. decembra Likumu Nr. 2002/1487 un 2004. gada 20. decembra Likumu Nr. 2004/1370.

naudas pabalstus (bijušajiem) darbiniekiem, ja viņi:

darbaņēmējiem, kuri bija pakļauti azbesta iedarbībai⁷, precīzē aprēķināšanas metodi⁸.

— ir strādājuši kādā no uzņēmumiem, kas ir iekļauti ministriju izveidotajā sarakstā, laikā, kad tajos strādāja ar azbestu,

22. Pabalsts tiek maksāts tik ilgi, līdz pabalsta saņēmējs izpilda nosacījumus, lai saņemtu pilna apmēra vecuma pensiju. Finansēšanai tika izveidots fonds, kura viena daļu veido fiksēta procentu likme no iekasētā akcīzes nodokļa, bet otru daļu sociālās apdrošināšanas ieņēmumi, kas novirzīti pabalstiem ar darbu saistītos nelaimes gadījumos un arodslimību gadījumā. Šīs daļas lielumu katru gadu nosaka likums par sociālās apdrošināšanas finansēšanu.

— ir sasnieguši vismaz 50 gadu vecumu un

— izbeidz jebkuru profesionālo darbību.

20. Jau no 50 gadu vecuma pastāv prasījuma tiesības, ja ir konstatēta un atzīta kāda azbesta izraisīta arodslimība, kas ir iekļauta ministriju izveidotajā sarakstā.

23. 1999. gada 9. jūnija Apkārtraksts Nr. DSS/4B/99/332⁹ par likuma un dekrēta piemērošanu precīzē pabalsta, ko izmaksā reģionālās slimokases, piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksāšanas noteikumus. Pabalsta lieluma aprēķināšanai par nodarbinātības laiku ārvalstīs apkārtraksts nosaka, ka ārvalstīs saņemtā darba alga pabalsta aprēķināšanā tiek ņemta vērā tikai tādā gadījumā, ja no algas ir ieturētas sociālās apdrošināšanas iemaksas Francijā. Citos gadījumos vērā ņem algu, kas saņemta par pēdējo algota darba gadu Francijā.

21. Pabalsta summu aprēķina saskaņā ar pabalsta saņēmēja pēdējo 12 nodarbinātības mēnešu vidējo bruto mēnešalgu. 1999. gada 29. marta Dekrēts Nr. 99-247 par priekšlaicīgas nodarbinātības pārtraukšanas pabalstu

7 — Publicēts Francijas Oficiālajā Vēstnesī 1999. gada 31. martā, 471. lpp.

8 — Skat. Dekrēta 2. pantu 2000. gada 7. jūlija Dekrēta Nr. 2000-638 redakcijā, publicēts Francijas Oficiālajā Vēstnesī 2000. gada 9. jūlijā.

9 — Francijas Oficiālajā Vēstnesī nav publicēts.

24. Visbeidzot, papildināšana ar citām izmaksām, it īpaši tādām kā slimības, vecuma, invaliditātes, pirmspensijas vai profesionālo uzdevumu atlīdzības izmaksām, ir izslēgta.

datētu vēstuli *CRAM* informēja viņu par lēmumu piešķirt pabalstu. Saskaņā ar Apkārtrakstu Nr. DSS/4B/99/332 šī pabalsta summa tika aprēķināta pēc prasītāja vidējās algas, ko viņš saņēmis Francijā līdz 1994. gadam.

III — Pamata prāva, prejudiciālais jautājums un tiesvedība Tiesā

25. Nemeks ir 1954. gadā dzimis Francijas pilsonis un Francijas rezidents. Viņš vairākus gadus strādāja kādā Francijas uzņēmumā, kur bija pakļauts azbesta iedarbībai. 1995. gadā kompetentā Francijas iestāde atzina, ka Nemeks ir guvis arodslimību sakarā ar azbesta iedarbību.

28. Nemeks samierināšanas komisijā apstrīdēja faktu, ka netika ņemti vērā viņa Beļģijā saņemtā alga, taču viņa prasība tika noraidīta. Samierināšanās komisijas 2004. gada 7. septembra noraidījuma lēmums tika pamatots ar minēto apkārtrakstu.

26. Pēc tam, kad azbestu pārstrādājošais uzņēmums 1994. gadā tika slēgts, Nemeks atrada darbu kādā uzņēmumā Beļģijā, kas atradās aptuveni desmit kilometru attālumā no viņa dzīvesvietas. Tur viņš strādā līdz šodienai. Nodarbinātības laikā Beļģijā Nemeks turpināja dzīvot Francijā, kur maksāja arī nodokļus.

29. Šajos apstākļos Nemeks cēla prasību iesniedzējtiesā. Viņš uzskata, ka *CRAM* ir pārkāpusi vienlīdzības principu, kurš ir nostiprināts Regulā Nr. 1408/71 vai tagad Regulā Nr. 883/2004, un līdz ar to nav ievērota viņa kā darba ņēmēja pārvietošanās brīvība.

27. 2004. gada martā Nemeks *CRAM* pieprasīja azbesta iedarbībai pakļauto darbinieku pabalstu, ko paredz Likuma Nr. 98-1194 41. pants. Ar 2004. gada 13. maijā

30. Šīs lietas ietvaros *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Longwy* [Longvī Sociālā nodrošinājuma lietu tiesa] ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 14. aprīlī un Tiesā reģistrēts 2005. gada 11. maijā, uzdod Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai, atteikdamās ņemt vērā Nemeka Beļģijā saņemto algu, aprēķinot azbesta iedarbībai

pakļauto darbinieku pabalsta apmēru, kas viņam piešķirts saskaņā ar 1998. gada 23. decembra Likuma Nr. 98-1194 41. pantu, pamatojoties uz 2. panta noteikumiem 1999. gada 29. marta Dekrētā par Likuma Nr. 99-247 piemērošanu un uz 1999. gada 9. jūnija Apkārtraktu DSS/4B/99 Nr. 332, jo no šīs algas netika atskaitītas iemaksas saskaņā ar Francijas Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 242-1. pantu, *CRAM* pieņēma ieinteresētajai personai nelabyvēlīgu lēmumu, kas ir uzskatāms par šķērslī pārvietošanās brīvībai saskaņā ar EKL 39. pantu, Regulas (EK) Nr. 883/2004 pārkāpumu vai Regulas (EEK) Nr. 574/72 15. panta pārkāpumu?”

31. Tiesā savus apsvērumus rakstiski un mutiski ir snieguši Nemeks, *CRAM*, Francijas valdība un Komisija. Apvienotās Karalistes un Ziemeļīrijas valdība savus apsvērumus izteica mutiski tiesas sēdē.

IV — Tiesiskais vērtējums

A — *Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību*

32. Francijas valdība apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams.

33. Francijas valdība uzskata, ka Tiesas rīcībā esošie fakti ir nepietiekami. No iesniedzējtiesas lēmuma, piemēram, neizriet, vai Nemeks savas profesionālās darbības laikā Francijā vai citās valstīs ir bijis pakļauts azbesta iedarbībai. Līdz ar to trūkst prejudiciālā jautājuma faktiskā pamata. Turklāt iesniedzējtiesa nav pietiekami precīzi norādījusi faktiskos apstākļus un atbilstošo tiesisko regulējumu, uz ko attiecas uzdotais jautājums.

34. Francijas valdība arī apgalvo, ka valsts tiesa nav skaidri norādījusi iemeslus, kas tai likuši lūgt tās lēmumā minēto dažādo Kopienų tiesību noteikumu interpretāciju. Iesniedzējtiesa nav norādījusi arī saikni, ko tā noteikusi starp Kopienų normām un pamata prāvā piemērojamām valsts tiesību normām.

35. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja valsts tiesai rodas nepieciešamība lūgt Kopienų tiesību interpretāciju, tai jānorāda faktiskie apstākļi un atbilstošais tiesiskais regulējums, kurā ietilpst tās uzdotais jautājums¹⁰. Tas nozīmē arī iespēju dalībvalstu valdībām un

¹⁰ — Skat. 1993. gada 26. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-320/90, C-321/90 un C-322/90 *Telemarsicabruzzo* u.c. (*Recueil*, I-393. lpp., 6. punkts) un 2005. gada 17. februāra spriedumu lietā C-134/03 *Viacom Outdoor* (Krajums, I-1167. lpp., 22. punkts).

citiem lietas dalībniekiem, kuri iesnieguši tikai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu¹¹, sniegt skaidrojumus saskaņā ar Eiropas Kopienas Tiesas Statūtu 23. pantu¹². Lai valsts tiesai varētu sniegt noderīgu Kopienas tiesību interpretāciju, ir nepieciešami fakti arī par to, kāpēc iesniedzējtiesai ir radušās šaubas par Kopienas noteikumu, uz kuriem tā atsauces savā prejudiciālajā jautājumā, interpretāciju¹³.

36. Jāpiekrīt Francijas valdībai, ka lūgums par prejudiciālā jautājuma uzdošanu nav plaši izklāstīts un tā pieņemamība ir uz minimālās robežas. Tomēr jāatzīst, ka tajā ir pietiekama informācija.

37. No iesniedzējtiesas lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka Nemeks ir strādājis Francijā un Beļģijā un viņam sakarā ar azbesta iedarbību profesionālās darbības laikā ir piešķirts pabalsts, kura aprēķināšanā nav ņemta vērā Beļģijā saņemtā darba alga. Jautājums, vai Nemeks savas profesionālās nodarbinātības laikā Francijā vai citās valstīs ir bijis pakļauts azbesta iedarbībai, nav būtisks, jo saskaņā ar iesniedzējtiesas lē-

mumā esošajiem datiem pastāv priekšnoteikumi pabalsta, kas paredzēts azbesta iedarbībai pakļautiem darba ņēmējiem, saņemšanai un jautājums faktiski ir par pabalsta aprēķināšanu.

38. Iesniedzējtiesa gan sava lūguma pamatojumā, gan pašā prejudiciālajā jautājumā it īpaši atsauces uz 1999. gada 9. jūnija Apkārtrakstu Nr. DSS/4B/99/332¹⁴, kurā ir doti noteicošie norādījumi Nemeka apstrīdētajam aprēķinam. Turklāt ir atsauces uz prasības tiesisko pamatojumu¹⁵ un Dekrētu [Nr. 99-247]¹⁶.

39. Visbeidzot no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa attiecībā uz CRAM veikto aprēķinu šaubās ne tikai par apkārtraksta un sekundāro un primāro Kopienas tiesību saderīgumu. Šaubas ir arī par to, vai ir ievērots vienlīdzīgas attieksmes pret darba ņēmējiem visā Eiropas Savienībā pamatprincips un pareizi interpretēti Kopienas tiesību noteikumi, uz kuriem ir atsauce.

11 — Skat. 1982. gada 1. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no 141/81 līdz 143/81 *Holdijk* u.c. (*Recueil*, 1299. lpp., 6. punkts) un 2000. gada 28. jūnija rīkojumu lietā C-116/00 *Laguillau-mie* (*Recueil*, I-4979. lpp., 14. punkts).

12 — Skat. 2004. gada 25. marta spriedumu apvienotajās lietās C-480/00, C-481/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00, C-490/00, C-491/00, C-497/00, C-498/00 un C-499/00 *Ribaldi* (*Recueil*, I-2943. lpp., 73. punkts) un spriedumu lietā *Telemarscabruzzo* (minēts iepriekš 10. zemsviras piezīmē, 6. punkts).

13 — Skat. rīkojumu lietā *Laguillau-mie* (minēts iepriekš 11. zemsviras piezīmē, 16. punkts) un 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-72/03 *Carbonati Apuani* (Krājums, I-8027. lpp., 11. punkts).

14 — Skat. šo secinājumu 23. punktu.

15 — Skat. šo secinājumu 19. un turpmākos punktus.

16 — Skat. šo secinājumu 22. punktu.

40. Šādos apstākļos no faktiskā un tiesiskā viedokļa Tiesas rīcībā ir pietiekama informācija, kas ļauj tai sniegt iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi. Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

43. Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas joma attiecībā uz personām ir nodibināta. Nemeks Francijā bija darba ņēmējs Regulas Nr. 1408/71 2. panta 1. punkta un 1. panta a) punkta i) apakšpunkta izpratnē¹⁹, un pēc sniegtajām ziņām pašreiz viņš strādā Beļģijā.

B — Par prejudiciālo jautājumu

41. Vispirms jāņem vērā, ka 2004. gada 29. aprīlī Regula (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu atbildē uz iesniegto jautājumu nav piemērojama. Tas izriet no minētās regulas 87. panta 1. punkta un 91. panta¹⁷, jo to piemēro no īstenošanas regulas spēkā stāšanās dienas — kura joprojām nav publicēta — un līdz ar to nevar pamatot prasību pirms tās spēkā stāšanās brīža.

42. Saskaņā ar šīs pašas regulas 90. panta 1. punktu Regula Nr. 883/2004 atceļ Regulu Nr. 1408/71 no tās piemērošanas dienas¹⁸. Tāpēc prejudiciālais jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka tiek jautāts, vai Regulas Nr. 1408/71 noteikumi ir pretrunā ar tādu lēmumu kā *CRAM* pieņemto.

44. Regulas Nr. 1408/71 materiālā piemērošanas joma saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir nodibināta, ja pabalsta saņēmējs atbilst valsts tiesiskajā regulējumā noteiktajiem nosacījumiem, neveicot individuālu novērtējumu par šo darba ņēmēju personiskajām vajadzībām, un nepārprotami atbilst vienam no Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā²⁰ minētajiem riskiem²¹.

45. Pabalsti darba ņēmējiem, kuri bijuši pakļauti azbesta iedarbībai, tiek piešķirti, pamatojoties uz tiesību aktos²² noteiktajiem priekšnoteikumiem, un tie neparedz individuālu novērtējumu par šo darba ņēmēju personiskajām vajadzībām²³.

17 — Skat. šo secinājumu 16. un 18. punktu.

18 — Skat. šo secinājumu 17. punktu.

19 — Skat. šo secinājumu 6. un 7. punktu.

20 — Skat. šo secinājumu 8. punktu.

21 — Skat. 2006. gada 21. februāra spriedumu lietā C-286/03 *Hosse* (Krajums, I-1771. lpp., 37. punkts) un 1985. gada 27. marta spriedumu lietā 249/83 *Hoeckx* (*Recueil*, 973. lpp., 12.–14. punkts).

22 — Skat. Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) apakšpunktu šo secinājumu 6. punktā un 1977. gada 31. marta spriedumu lietā 87/76 *Bozzone* (*Recueil*, 687. lpp., 9.–11. punkts).

23 — Skat. šo secinājumu 19.–23. punktu.

46. Pie Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā paredzētajiem pabalstiem cita starpā pieder vecuma pabalsti [c] apakšpunkts] un pabalsti ar darbu saistītos nelaimes gadījumos un arodslimību gadījumā [e] apakšpunkts]²⁴.

47. Vispirms vajadzētu apskatīt vecuma pabalstus, jo šī pabalsta izmaksas priekšnoteikums ir profesionālā nodarbinātība, un pabalsti ir tieši saistīti ar iemaksām pensiju fondos. Pēc Francijas valdības sniegtās informācijas līdz ar to it īpaši jāņem vērā azbesta iedarbībai pakļauto darbinieku samazinātais paredzamais dzīves ilgums.

48. Faktiski runa tomēr nav par nodarbinātības priekšlaicīgas pārtraukšanas regulējumu, bet gan par pabalstu arodslimības gadījumā. Rodas samazināts paredzamais dzīves ilgums, ko izraisa paaugstināts arodslimības iegūšanas risks azbesta iedarbības dēļ. Kā īpaši uzsvērusi Francijas valdība²⁵, pabalstu patiesais mērķis nav pabalsta saņēmējam dot iespēju saņemt priekšlaicīgu pensiju, bet gan izvairīties vai novilcināt azbesta iedarbības arodslimības rašanos vai

veselības stāvokļa pasliktināšanos, kā arī mikstināt tās gaitu. To veicinātu šādu ar iepriekšējo profesionālo nodarbinātību saistītu pabalstu neiespējamība nodarbinātības priekšlaicīgas pārtraukšanas gadījumā.

49. Pabalsti turklāt ir piesaistīti darbam ar azbestu profesionālās nodarbinātības ietvaros un pārsvarā tiek finansēti no sociālās apdrošināšanas daļas, kas paredzēta ar darbu saistītiem nelaimes gadījumiem un arodslimību gadījumiem. Tādējādi Regulas Nr. 1408/71 materiālā piemērojamība ir nodibināta pēc 4. panta 1. punkta e) apakšpunkta (pabalsti arodslimību gadījumā).

50. Lai noteiktu atbilstošo valsts tiesību normu piemērošanu saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. un turpmākiem pantiem, ir jāizdara šādi secinājumi:

51. Nemeks ir iesniedzis pieprasījumu par tāda pabalsta noteikšanu, kas viņam pienākas, pamatojoties uz likumu par naudas pabalstiem bijušajiem azbesta iedarbībai pakļautiem darba ņēmējiem. Pēc viņa teiktā, līdz šim viņš pabalstu sakarā ar ienākumu

24 — Skat. šo secinājumu 8. punktu.

25 — Šādu nostāju pauž arī atbildētāja un Apvienotā Karaliste. Komisija šādu viedokli arī uzskata par iespējamu. Nemeks par šo jautājumu nav izteicies.

starpību, ko rada *CARM* aprēķins saistībā ar viņa profesionālās nodarbinātības izbeigšanu, neizmanto, bet gan turpina strādāt Beļģijā.

52. Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu²⁶ pašreiz Nemekam piemērojamas Beļģijas valsts tiesības. Tātad par naudas pabalstiem arodslimības gadījumā būtībā ir kompetenta arī Beļģija. Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punktu²⁷, aprēķinot naudas pabalstu, tātad būtu jāņem vērā tikai Nemeka Beļģijā saņemtā darba alga.

53. Taču priekšnoteikums pabalsta, kas paredzēts azbesta iedarbībai pakļautiem darbiniekiem, saņemšanai Francijā tomēr ir profesionālās nodarbinātības izbeigšana. Nemeka prasības novērtēšanai tāpēc hipotētiski jāpieņem, ka viņš savu profesionālo nodarbinātību Beļģijā jau ir pabeidzis un tagad saņem tikai pabalstu Francijā. Tā kā Nemeks ir Francijas rezidents, tad attiecībā uz viņu saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktu un 2. punkta f) apakšpunktu²⁸ piemērojami Francijas tiesību aktu noteikumi.

54. Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkts²⁹ būtībā nosaka, ka pabalsts azbesta iedarbībai pakļautam darbiniekam aprēķināms, ņemot vērā tikai to pēdējo darba algu, kas saņemta Francijā. Tiesa savā spriedumā lietā *Pennartz* jau līdzīgi ir lēmusi, ka Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkts ne tikai vienkārši nosaka piemērojamās tiesību normas — tās būtībā jau ir noteiktas Regulas Nr. 1408/71 13. un turpmākajos pantos³⁰ —, bet gan norāda uz atalgojumu, kas kompetentajai iestādei ir jāņem vērā aprēķinos³¹. Līdz ar to aprēķina pamats naudas pabalstam ir tikai tā darba alga, kas attiecīgajā laika periodā ir saņemta attiecīgās dalībvalsts teritorijā³².

55. Ņemot vērā iepriekš teikto, pirmajā acumirkli šķiet, ka *CRAM* aprēķins atbilst Regulas Nr. 1408/71 noteikumiem, kā to uzskata *CRAM*, Francijas valdība un Apvienotās Karalistes valdība.

56. Atbilstošs liekas arī rezultāts vēlākajos Tiesas spriedumos attiecībā uz līdzīgiem

26 — Skat. šo secinājumu 9. punktu.

27 — Skat. šo secinājumu 13. punktu.

28 — Skat. šo secinājumu 9. punktu.

29 — Skat. šo secinājumu 13. punktu.

30 — Skat. šo secinājumu 50.–53. punktu.

31 — Skat. 1979. gada 11. jūlija spriedumu lietā 268/78 *Pennartz* (*Recueil*, 2411. lpp., 8. punkts).

32 — Skat. spriedumu lietā *Pennartz* (minēts iepriekš 31. zemsvitras piezīmē, 10. punkts).

gadījumos lietās *Lafuente Nieto, Naranjo Arjona* un *Grajera Rodríguez*³³. Šajās lietās Tiesa secināja, ka vecuma vai invaliditātes pensija migrējošiem darba ņēmējiem mītnes zemē aprēķināma, par pamatu ņemot tajā pēdējo saņemto darba algu, nevis pēdējo saņemto darba algu tajā dalībvalstī, kurā viņi pēdīgi ir strādājuši, lai šie darba ņēmēji netiktu diskriminēti salīdzinājumā ar tiem, kuri neizbrauca strādāt uz citām ES dalībvalstīm, gadījumā, ja ir paredzēta agrākās darba algas aktualizēšana attiecībā uz tagadējo ienākumu līmeni³⁴.

57. Taču šajos gadījumos — atšķirībā no šīs pamata lietas — bez pieprasījumiem par pensijām mītnes zemē tādi pastāvēja arī no dalībvalstīm, kur bijusi pēdējā profesionālā nodarbinātība³⁵. Tādējādi migrējošo darba ņēmēju pēdējā profesionālā nodarbinātība ietekmēja faktisko pensijas pabalsta lielumu.

58. Turklāt jāapsver, ka pēdējās Francijā saņemtās darba algas hipotētiskā projekcija — ņemot vērā visdažādākās iespējas ilgākā laika

periodā — var būt jebkura. Nemekam paliekot Francijā, scenārijs ir iespējams sākot ar ilgstošu bezdarbu līdz iespējami ievērojami lielākai pēdējai darba algai citā nozarē.

59. Šajā situācijā Komisija pamatoti atzīmē, ka Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkta piemērošana iepriekš minētās judikatūras izpratnē nesakrīt ar EKL 39. un turpmāko pantu mērķiem.

60. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiek pārkāpts tieši EKL 39. panta mērķis, kad darba ņēmējs, kurš izmanto savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, zaudē tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, ko viņam garantē dalībvalsts tiesību normas³⁶. Tādējādi netiek ievērota EKL 39. un turpmākos pantos noteiktā vienlīdzīgā attieksme, pretnostatot dalībvalsts rezidentus, kuri izmanto savas tiesības uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, un šīs pašas dalībvalsts rezidentus, kuri neizmanto savas tiesības uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos³⁷.

61. Ja Nemeks pēc viņa iepriekšējā uzņēmuma, kurā tika apstrādāts azbests, slēgša-

33 — Skat. 1996. gada 12. septembra spriedumu lietā C-251/94 *Lafuente Nieto* (*Recueil*, I-4187. lpp., 33. punkts), 1998. gada 17. decembra spriedumu lietā C-153/97 *Grajera Rodríguez* (*Recueil*, I-8645. lpp., 17. punkts) un 1997. gada 9. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-31/96, C-32/96 un C-33/96 *Naranjo Arjona* (*Recueil*, I-5501. lpp., 20. punkts).

34 — Spriedumi lietās *Lafuente Nieto* (5., 30., 31., 40., 41. un 43. punkts), *Grajera Rodríguez* (6., 14. un 19.–21. punkts) un *Naranjo Arjona* (4.–7., 14., 22., 23. un 30. punkts), visi minēti iepriekš 33. zemsvītras piezīmē.

35 — Skat., piemēram, spriedumu lietā *Grajera Rodríguez* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 23. punkts).

36 — Kā pēdējo skat. spriedumu lietā *Hosse* (minēts iepriekš 21. zemsvītras piezīmē, 24. punkts).

37 — 1997. gada 30. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-4/95 un C-5/95 *Stöber und Pereira* (*Recueil*, I-511. lpp., 37.–39. punkts) un 1997. gada 17. septembra spriedums lietā C-322/95 *Iurlaro* (*Recueil*, I-4881. lpp., 29. un 30. punkts).

nas Francijā savu nākamo darba vietu būtu meklējis tikai vietējā darba tirgū un būtu sācis strādāt citur, kā viņš to pašreiz dara Beļģijā, tad viņa pašreizējā darba alga pabalsta aprēķinā būtu noteicošā. Apstākļi, ka Nemeks ir izmantojis savas tiesības uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, novedis pie tā, ka viņš zaudē sociālās nodrošināšanas pabalstu, kas viņam pienākas saskaņā ar Francijas tiesību aktiem. Līdz ar to darba ņēmēja pārvietošanās brīvība tiek padarīta nepievilcīgāka.

62. Tāpēc Komisija uzskata par nepieciešamu vai nu tieši piemērot EKL 39. un turpmākos pantus vai vismaz Regulas Nr. 1408/71 58. pantu interpretēt saskaņā ar EKL 39. un turpmāko pantu nozīmi un mērķi.

63. Tiesa līdz šim tieši pie EKL 39. un turpmākiem pantiem ir atgriezies divos gadījumos. Pirmkārt, kad Regulas Nr. 1408/71 piemērojamības joma — citādi nekā šajā gadījumā³⁸ — nebija nodibināta³⁹, un otrkārt, kad piemērojamības joma jau bija nodibināta, taču tās noteikumi konkrēto gadījumu neregulēja⁴⁰.

38 — Skat. šo secinājumu 43.–49. punktu.

39 — 1995. gada 22. novembra spriedums lietā C-443/93 *Vougioukas* (*Recueil*, I-4033. lpp., 31. un turpmākie punkti), 1997. gada 12. jūnija spriedums lietā C-266/95 *Merino García* (*Recueil*, I-3279. lpp., 23.–26. punkts) un spriedums lietā *Stöber un Pereira* (minēts iepriekš 37. zemsvītras piezīmē, 31.–36. punkts).

40 — 1991. gada 4. oktobra spriedums lietā 349/87 *Paraschi* (*Recueil*, I-4501. lpp., 21. un turpmākie punkti) un 1998. gada 28. aprīļa spriedums lietā C-158/96 *Kohll* (*Recueil*, I-1931. lpp., 25.–27. punkts).

64. Turklāt būtu nodibināta EKL 39. un turpmāko pantu piemērojamība arī tad, ja Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkta piemērojamība būt spēkā neesoša sakarā ar neatbilstību EKL 39. un turpmākajiem pantiem⁴¹. Taču šāds pamats būtu pieņemams tad, ja nebūtu iespējama ar EKL 39. un turpmākiem pantiem saderīga Regulas Nr. 1408/71 piemērojamība. Kopienas tiesību akta vairāku iespējamo interpretāciju gadījumā priekšroka dodama tai, par kuras derīgumu nav šaubu⁴².

65. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa vienmēr uzsver, ka Regula Nr. 1408/71 interpretējama EKL 39. un turpmāko pantu mērķu nozīmē⁴³. It īpaši Tiesa līdzīgos gadījumos salīdzinošus noteikumus ir interpretējusi saskaņā ar EKL 39. un turpmāko pantu mērķiem.

66. Lietā *Fellinger* Tiesa secināja, ka, nosakot pabalstu bezdarba gadījumā saskaņā ar regulas 68. pantu, likuma izņēmuma noteikumi personas, kuras dzīvo pierobežā un

41 — Skat. 1988. gada 7. jūnija spriedumu lietā 20/85 *Roviello* (*Recueil*, 2805. lpp., 17. un 18. punkts), 1975. gada 21. oktobra spriedumu lietā 24/75 *Petroni* (*Recueil*, 1149. lpp., 21. un 22. punkts) un 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā 41/84 *Pinna* (*Recueil*, 1. lpp., 23.–25. punkts).

42 — Skat. Tiesas 2006. gada 9. marta spriedumu lietā C-174/05 *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie und Stichting Natuur en Milieu* (Krajums, I-2443. lpp., 20. punkts).

43 — Skat. 1994. gada 9. augusta spriedumu lietā C-406/93 *Reichling* (*Recueil*, I-4061. lpp., 21. punkts), 1980. gada 28. februāra spriedumu lietā 67/79 *Fellinger* (*Recueil*, 535. lpp., 9. punkts), spriedums lietās *Lafuente Nieto* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 33. punkts), *Grajera Rodríguez* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 17. punkts) un *Naranjo Arjona* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 20. punkts).

strādā citā valstī, nostāda neizdevīgā situācijā, kad izņēmums ir likums⁴⁴. Tāpēc tika noteikts, ka šis noteikums interpretējams tagadējā EKL 42. panta nozīmē, ka aprēķinos ir jāņem vērā pēdējā darba alga⁴⁵.

67. Lietā *Reichling* jautājums bija par to, vai invaliditātes pensija, kura migrējošam darba ņēmējam aprēķināta mītnes zemē, ņemot vērā viņa šajā valstī saņemto darba algu, valstī neesošas darba algas gadījumā varēja tikt noteikta, pamatojoties uz valstī noteikto minimālo darba algu⁴⁶. Tiesa arī šeit nonāca pie secinājuma, ka tādā gadījumā būtu pārkāptas darba ņēmēja tiesības uz brīvu pārvietošanos, ja pēdējā ārvalstīs saņemtā darba alga nebūtu noteicošais pamats aprēķinam⁴⁷. Tāpēc Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) apakšpunkts tika interpretēts tādējādi, ka migrējošam darba ņēmējam aprēķinos par pamatu ir jāņem citā dalībvalstī saņemtā darba alga⁴⁸.

68. Tātad līdzīgi Regula Nr. 1408/71 būtu jāpiemēro EKL 39. un turpmāko pantu

nozīmē tādā gadījumā kā šis, kad arī šeit migrējošam darba ņēmējam Nemekam noteicošā ir pēdējā, tātad Beļģijā saņemta, darba alga.

69. Taču saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkta noteikumu naudas pabalstu aprēķināšanai par pamatu ņemta vidējā alga tikai par to laikposmu, kas saņemta attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Tiesa šo nozīmi ir apstiprinājusi arī savā spriedumā lietā *Pennartz*⁴⁹. Nepārprotamais saturs, kā to pamatoti uzsver *CRAM*, Francijas valdība un Apvienotā Karaliste, ir teleoloģiskās interpretācijas robeža.

70. Tādējādi atliek regulu atbilstoši saturam interpretēt EKL 39. un turpmāko pantu nozīmē tā, ka Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkts tādu gadījumu kā šo neregulē⁵⁰. Šis pamata lietas gadījums gan daudzējādā ziņā ir netipisks. Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punktu parasti noteicošā ir laika ziņā pēdējā darba alga.

44 — Skat. spriedumu lietā *Fellinger* (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 6. punkts).

45 — Skat. spriedumu lietā *Fellinger* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 7.–9. punkts).

46 — Skat. spriedumu lietā *Reichling* (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 12.–15. punkts).

47 — Skat. spriedumu lietā *Reichling* (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 22.–25. punkts).

48 — Skat. spriedumu lietā *Reichling* (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 26.–32. punkts).

— Ja Nemeķs šobrīd arodslimības dēļ būtu daļēji vai pilnīgi darba nespējīgs, Beļģija

49 — Skat. spriedumu lietā *Pennartz* (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē, 10. punkts).

50 — Skat. šo secinājumu 63. punktu.

saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu būtu kompetenta⁵¹ un šīs pašas regulas 58. panta 1. punkts noteiktu, ka šādas naudas pabalstu aprēķinos būtu jāņem vērā laika ziņā pēdējā, tātad Beļģijā saņemtā, darba alga.

— Ja Nemeks ar to pašu azbesta iedarbības risku būtu ticis pakļauts vairākās dalībvalstīs un rezultātā gūtās arodslimības dēļ tagad pieprasītu pabalstu saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 52. un turpmākiem pantiem, tad saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 57. pantu saistībā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu⁵² atkal pabalsta aprēķināšanai tiktu ņemta vērā tikai pēdējā, Beļģijā saņemtā, darba alga.

— Ja Nemeks jau 1994. vai 1995. gadā arodslimības dēļ būtu kļuvis darba nespējīgs, arī tad noteicošā būtu viņa laika ziņā pēdējā saņemtā darba alga, proti, par nodarbinātību Francijas uzņēmumā, kurš nodarbojās ar azbesta pārstrādi.

— Ja Nemeks būtu palicis strādāt Francijā — citā jomā vai pat būtu bezdarbnieks —, arī tad viņa pēdējā darba alga būtu noteicošā, proti, par nodarbinātību Francijas uzņēmumā, kurš nodarbojās ar azbesta pārstrādi.

71. Tātad Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkts parastā gadījumā noved pie lietišķa un mērķim atbilstoša rezultāta EKL 39. un turpmāko pantu nozīmē, proti, pie laika ziņā pēdējās saņemtās darba algas piesaistes. Šādu secinājumu Tiesa izdarīja arī spriedumā lietā *Pennartz*⁵³.

72. Tikai specifiskā Francijas likumdošana šajā gadījumā noved pie netipiska gadījuma, kuru nevar pakļaut Regulas Nr. 1408/71 noteikumiem tādējādi, ka tas atbilstu EKL 39. un turpmāko pantu un pašas regulas mērķiem. Pamats tam ir Francijas likuma īpatnējā izveide.

— Minimālais vecums 50 gadi⁵⁴ noved pie tā, ka Nemeks pabalstu var pieprasīt tikai gandrīz desmit gadus pēc arodslimības konstatēšanas. Taču normāli

51 — Skat. šo secinājumu 52. punktu.

52 — Skat. šo secinājumu 9., 12. un 13. punktu.

53 — Skat. spriedumu lietā *Pennartz* (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē, 11. punkts).

54 — Skat. šo secinājumu 19. punktu.

būtu, ka prasību varētu iesniegt tūlīt pēc tam, kad ir konstatēta arodslimība vai tās izpausmes sākumā.

mērķim, neskar šo netipisko gadījumu, tāpēc tieši jāpiemēro EKL 39. pants.

- Priekšnoteikums pabalsta pieprasīšanai ir jebkuras profesionālās nodarbinātības pārtraukšana⁵⁵. Taču normāli būtu, ka darba ņēmējs daļēja darbaspēju zaudējuma gadījumā turpinātu strādāt un tādā veidā izlīdzināt savus ienākumus.

74. Kā jau iepriekš secināts, Francijas noteikumi par pabalstu aprēķināšanu azbesta iedarbībai pakļautiem darba ņēmējiem noved pie nevienlīdzīgas attieksmes pret darba ņēmējiem, kuri nav izmantojuši brīvas pārvietošanās tiesības, un darba ņēmējiem, kuri brīvas pārvietošanās tiesības ir izmantojuši⁵⁸.

- Pabalsta saņēmējs nedrīkst gūt nekādus citus maksājumus⁵⁶. Taču normāli būtu arodslimības gadījumā saņemt arī citus pabalstus. Šis fakts šajā pamata prāvā ir atšķirīgs no lietām *Lafuente Nieto*, *Naranjo Arjona* un *Grajera Rodríguez*, kurās tika saņemti arī citi pabalsti⁵⁷.

75. Attaisnojumu šai nevienlīdzīgajai attieksmei, kas neatbilst Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkta nosacījumam, nav sniegusi ne *CRAM*, ne Francijas valdība. Tostarp lietas materiālos nekas neliecina par šīs nevienlīdzīgās attieksmes objektīvu attaisnojumu.

73. Taču tāpēc nebūtu jāšaubās par Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkta derīgumu. Šis noteikums tomēr, interpretējot atbilstoši

76. It īpaši šis apstāklis nevar būt attaisnojams tāpēc, ka laika ziņā pēdējā darba alga Beļģijā varētu būt zemāka nekā iepriekšējā pēdējā darba alga Francijā. Kā Tiesa jau ir konstatējusi, apstāklis, ka citi migrējošie darba ņēmēji, kuri atrodas citādākā situācijā, varbūt ar diskriminējošu valsts regulējumu

55 — Skat. šo secinājumu 19. punktu.

56 — Skat. šo secinājumu 24. punktu.

57 — Skat. šo secinājumu 56. punktu.

58 — Skat. šo secinājumu 59. un turpmākos punktus.

varētu tikt atbalstīti, neizdevīgu nevienlīdzīgu attieksmi ne novērš, ne kompensē⁵⁹.

77. Parasti turklāt laika ziņā pēdējā alga būs visaugstākā. Arī parasti var par pamatu pieņemt, ka pēdējā saņemtā alga ir piesaistes punkts slimības izraisīta pabalsta saņemšanai. Ja darba ņēmējs tāpēc kādā citā valstī strādā zemāk atalgotā darbā, viņam ir iemesls padomāt par iespējamiem zaudējumiem arī attiecībā uz viņa nodrošinājumu slimības gadījumā.

78. No iepriekš minētā var secināt, ka tādos apstākļos kā šīs lietas pamatā EKL 39. un turpmākie panti ir pretrunā ar dalībvalsts regulējumu, saskaņā ar kuru par pamatu naudas pabalstam azbesta iedarbībai pakļautam migrējošam darba ņēmējam laika ziņā pēdējās darba algas vietā tiek ņemta vērā pēdējā darba alga mītnes zemē.

79. Tam nevar iebilst arī Apvienotās Karalistes apsvērums, ka no EKL 39. un turpmākiem pantiem tieši neizriet aprēķina metode, bet gan tam ir nepieciešama Padomes veikta tehniska saskaņošana. No vienas puses, jautājums būtībā ir tikai par jau konkrēti noteiktu aprēķina metodi, ko paredz Francijas tiesību akti, un tās savietojamību ar EKL

39. un turpmāko pantu noteikumiem. No otras puses, Regulas Nr. 1408/71, piemēram, 47. panta 1. punkta g) apakšpunktā, 58. panta 1. punktā un 68. panta 1. punktā jau ir iekļauts Padomes vērtējums attiecībā uz šādām aprēķina metodēm. Šajos vērtējumos runa ir par EKL 39. un turpmāko pantu mērķu noformulēšanu, kam būtu jāattiecas arī uz netipiskiem gadījumiem. Cita starpā Francijai ir atļauts šo konkrēto aprēķina metodi aizvietot ar pilnīgi citu.

80. Dalībvalstīs darba algu lielums un dzīves dārdzība var ievērojami atšķirties. Ierobežojot netipisku izņēmuma situāciju, sociālās apdrošināšanas sistēma netiks pārmērīgi noslogota. Pieņemami šķiet, ka netipiskā gadījumā izņēmuma kārtā tieši jāpiemēro EKL 39. un turpmākie panti, kā arī Regulas Nr. 1408/71 58. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru vērā ņemama darba alga kompetentajā dalībvalstī. Šādos netipiskos gadījumos to nepieciešamības gadījumā varētu piemērot [darba algas] līmenim dzīvesvietā.

59 — Skat. spriedumu lietā *Roviello* (minēts iepriekš 41. zemsvirtras piezīmē, 16. punkts).

81. Tātad par aprēķina pamatu ņemama vērā pēdējā Beļģijā saņemtā darba alga, būtisku algu lielumu atšķirību un dzīves dārdzības gadījumā piemērojot to dzīves vietas, t.i., Francijas, līmenim.

82. Nobeigumā jāatzīmē, ka nav skaidrs, cik lielā mērā šeit būtu piemērojams Regulas Nr. 574/72 15. pants. Arī šajos skaidrojumos līdz ar to ir lieki iedziļināties šajā prejudiciālā jautājuma daļā.

V — Secinājumi

83. Ņemot vērā iepriekš minētos pamatojumus, es iesaku Tiesai uz *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Longwy* iesniegto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Tādos apstākļos kā šajā pamata prāvā EKL 39. un turpmākie panti ir pretrunā ar dalībvalsts regulējumu, saskaņā ar kuru par pamatu naudas pabalstam azbesta iedarbībai migrējošam darba ņēmējam laika ziņā pēdējās darba algas vietā tiek ņemta vērā pēdējā darba alga mītnes zemē, turklāt būtu jāņem vērā būtiskā darba algas un dzīves dārdzības līmeņa atšķirība valstī, kurā tiek maksāts pabalsts, un dalībvalstī, kur ir bijusi laika ziņā pēdējā profesionālā nodarbinātība.